ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-Н J. MAZÁK
представено на 21 юни 2011 година [1]

I — Въведение

1. Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграф 1 и член 72 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица, на самостоятелно заети лица и на членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 26) [2], както и на Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга страна, относно свободното движение на хора, подписано в Люксембург на 21 юни 1999 г. (ОВ L 114, стр. 6; автентичната версия на български език, ОВ L 72, 18.3.2011 г., стр. 1—91) (наричано по-нататък „Споразумението“).

2. Запитването е отправено в рамките на производство по обжалване между Försäkringskassan (Службата за социално осигуряване) (наричана по-нататък „Службата“) и Elisabeth Bergström относно правото на родител, работил в Швейцария и впоследствие преместил се в Швеция, да получава семейни обезщетения.

II — Правна уредба

А — *Право на Европейския съюз*

3. Член 1 от Споразумението, озаглавен „Цел“, гласи:

„Целта на настоящото споразумение, в полза на гражданите на държавите членки на Европейската общност и на Швейцария, е:

а) да предостави право на влизане, пребиваване, достъп до работа като заети лица, на установяване на основата на самостоятелна заетост и право на

1 — Език на оригиналния текст: английски.

2 — Последно изменен към момента на настъпване на фактите с Регламент (ЕО) № 1386/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2001 година за изменение на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността и на Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета за определяне на процедурата за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 (ОВ L 187, стр. 1).

престой на територията на договарящите страни;

[…]

г) да предостави същите условия на живот, заетост и труд като тези, предоставени на местните граждани“.

4. Член 2 от Споразумението, озаглавен „Недискриминация“, гласи:

„Спрямо граждани на договаряща страна, които пребивават на законно основание на територията на друга договаряща страна, при прилагане на разпоредбите на приложения I, II и III към настоящото споразумение и в съответствие с тези разпоредби не се допуска дискриминация, основана на тяхното гражданство“.

5. Член 8 от Споразумението, озаглавен „Координация на системите за социална сигурност“, гласи:

„В съответствие с приложение II договарящите страни предвиждат мерки за координация на системите за социална сигурност, по-специално с цел:

а) осигуряване на равно третиране;

[…]

в) сумиране, за целите на придобиване и запазване на правото на обезщетения и на тяхното изчисляване, на всички осигурителни периоди, които се вземат предвид от националното законодателство на съответните държави; […]“

6. Член 1 от приложение II [3] към Споразумението гласи:

„1. Договарящите се страни се споразумяха, по отношение на координацията на схемите за социална сигурност, да прилагат помежду си актовете на Общността, на които се прави позоваване, които са в сила към датата на сключване на споразумението и така както [са изменени] с раздел А от настоящото приложение, или правила, равносилни на тези актове.

2. Терминът „държава членка (държави членки)“, съдържащ се в актовете, посочени в раздел А от настоящото приложение, трябва да се разбира като включващ Швейцария в допълнение на страните, обхванати от съответните актове на Общността“.

7. Раздел А от приложение II към Споразумението, озаглавен „Актове, на които се прави позоваване“, гласи:

„[1. 371 R 1408: Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен със […]“.

3 — Приложение II урежда координацията на схемите за социална сигурност.

8. Член 3, параграф 1 от Регламент № 1408/71, озаглавен „Еднакво третиране“, гласи:

„Съобразно особените разпоредби на настоящия регламент [пребиваващите на територията на държава членка лица], за които се прилага настоящият регламент, имат същите задължения и се ползват със същите обезщетения съгласно законодателството на която и да е държава членка, както гражданите на съответната държава“.

9. Член 72 от Регламент № 1408/71, озаглавен „Сумиране на осигурителни периоди, периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост“ и включен в глава 7 от Регламента със заглавие „Семейни обезщетения“, гласи:

„Когато съгласно законодателството на държава членка придобиването на право на обезщетения зависи от завършването на осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост, компетентната институция на тази държава за целта взема под внимание, доколкото е необходимо, завършените осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост във всяка друга държава членка като завършени съгласно прилаганото от нея законодателство“.

10. Член 89 от Регламент № 1408/71, озаглавен „Особен ред за прилагане на разпоредбите на някои законодателства“, гласи:

„Особеният ред за прилагане на разпоредбите на законодателствата на някои държави членки е посочен в приложение VI“.

11. Раздел H от приложение VI към Регламент № 1408/71, озаглавен „Швеция“, гласи:

„1. По смисъла на член 72 от регламента, правото на лице на [семейни обезщетения] се определя, като осигурителните периоди, завършени в друга държава членка, се приравняват към периодите на внасяне на осигуровки, определени на основата на същия среден осигурителен доход като периодите на осигуряване в Швеция и добавени към последните“.

Б — *Национална правна уредба*

12. Socialförsäkringslagen (Законът за социалното осигуряване) (1999:799) предвижда:

„Глава 3. Социалноосигурителна закрила

1. Пребиваващите в Швеция лица имат право на следните обезщетения, предвидени в Lagen om allmän försäkring (1962:381) [закона за общата социалноосигурителна схема]:

1. обезщетение за медицинско лечение и др. съгласно глава 2 относно обезщетенията, отпускани от социалноосигурителните служби;

2. парично обезщетение за отглеждане на дете в минимален и в основен размер;

3. парично обезщетение за общо заболяване и за загуба на работоспособност под формата на гарантирано обезщетение;

[…]

Член 4. Наетите на работа в Швеция лица имат право на следните обезщетения, предвидени в Lagen om allmän försäkring (1962:381) [Закон за общата социалноосигурителна схема]:

1. обезщетение за общо заболяване и при бременност;

2. обезщетение за отглеждане на дете в размер над минималния и временно обезщетение за отглеждане на дете;

3. определено въз основа на доходите обезщетение за общо заболяване и определено въз основа на доходите обезщетение за временна неработоспособност; […]“.

13. Съгласно Lagen om allmän försäkring (1962:381):

„Глава 3. Обезщетение за общо заболяване

Член 2. Доходът, въз основа на който се определя обезщетението за общо заболяване, е годишният паричен доход, който може да се очаква, до получаването на допълнителна информация, че ще бъде получен от осигуреното лице за неговия труд в Швеция […]

Глава 4. Обезщетение за отглеждане на дете

Раздел 6 Пълното обезщетение за отглеждане на дете следва да бъде не по-малко от 60 шведски крони на ден (минимален размер).

Обезщетението за отглеждане на дете се заплаща за първите 180 дни и неговата стойност съответства на обезщетението за общо заболяване на родителите, изчислено по реда на пета алинея, ако родителите са били осигурени за обезщетение за общо заболяване в минимален размер в продължение най-малко на 240 последователни

дни преди раждането на детето или е следвало да те бъдат осигурени, ако всички обстоятелства са били известни на Службата за социално осигуряване. Заплащаното обезщетение за отглеждане на дете за първите 180 дни във всички случаи е най-малко 150 шведски крони на ден (основен размер) при пълно обезщетение за отглеждане на дете. […]“.

III — Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

14. Elisabeth Bergström е гражданин на Швеция. Тя живее в Швейцария от януари 1994 г. и е трудово заета там до 19 март 2002 г., когато ражда дъщеря. Семейството се премества в Швеция на 1 септември 2002 г. Съпругът ѝ веднага започва работа в Швеция. Г-жа Bergström не започва работа в Швеция и остава безработна, за да се грижи за дъщеря им. Тя кандидатства за парично обезщетение за отглеждане на дете в размер, равен на дневното парично обезщетение за общо заболяване, считано от 16 март 2003 г., изчислено въз основа на получения от нея доход от труда ѝ в Швейцария.

15. Службата приема, че г-жа Bergström няма право на обезщетение за отглеждане на дете в размер, равен на обезщетението за общо заболяване, и решава да отпусне обезщетение за отглеждане на дете в основен размер, а именно 150 SEK (шведски крони) на ден. Службата посочва, че съгласно Регламент № 1408/71 осигурителните периоди, завършени в други държави членки, следва да се вземат предвид, когато се определя дали е изпълнено изискването за осигуряване в продължение на 240 дни, като обаче последният ден от изисквания 240-дневен период трябва да бъде прослужен в Швеция.

16. Г-жа Bergström обжалва решението пред Länsrätten i Stockholms län (Стокхолмския окръжен административен съд). Länsrätten отхвърля жалбата с основния мотив, че обезщетението за отглеждане на дете в размер, равен на обезщетението за общо заболяване, е осигуряване въз основа на упражняване на трудова дейност.

17. Г-жа Bergström обжалва пред Kammarrätten i Stockholm (Стокхолмския апелативен административен съд), който отхвърля жалбата като недопустима. Г-жа Bergström обжалва това решение пред Regeringsrätten, който отхвърля решението и обявява жалбата пред Kammarrätten за допустима. Тази юрисдикция уважава жалбата на г-жа Bergström, като приема, че тя е изпълнила изискването за осигуряване в продължение на 240 дни с осигурителния си стаж от Швейцария, както и че следва да ѝ се отпусне обезщетение над основния размер въз основа на предходната ѝ трудова заетост в Швейцария. Kammarrätten се позовава, inter alia, на член 72 от Регламент № 1408/71 и на Решение на Съда по дело Rockler [4] и Решение на Съда по дело Öberg [5].

4 — Решение на Съда от 16 февруари 2006 г. (C-137/04, Recueil, стр. I-1441).

5 — Решение на Съда от 16 февруари 2006 г. (C-185/04, Recueil, стр. I-1453).

18. Службата обжалва решението на Kammarrätten и моли запитващата юрисдикция да го отмени и да потвърди решенията на Länsrätten и Службата. Г-жа Bergström оспорва жалбата на Службата.

19. Според запитващата юрисдикция Службата понастоящем е на мнение, че осигурителният стаж може да се зачита за упражняване на трудова дейност в друга държава членка. Службата обаче твърди, че г-жа Bergström няма право да получава обезщетение за отглеждане на дете в размер, по-висок от основния, тъй като тя няма осигурителна основа за обезщетение за общо заболяване. Осигурителната основа за обезщетение за общо заболяване е базирана на допускането, че схемата за социално осигуряване се финансира чрез доходи от трудова дейност в Швеция, върху които се заплащат законоустановени вноски. Освен това разпоредбите на Договора относно свободното движение на работници не се прилагат по отношение на Швейцария. Съответно Решение по дело Rockler и Решение по дело Öberg не са приложими към настоящото дело, за разлика от твърдението на Kammarrätten.

20. Г-жа Bergström изтъква, че в Швеция всеки работещ родител, който във връзка с раждането на дете прекратява трудовата си дейност, има право на обезщетение за отглеждане на дете в размер, равен на обезщетението за общо заболяване. Същото правило трябва да важи и когато лицето се премества в Швеция от друга държава — членка на Европейския съюз, или от страна, по отношение на която се прилага Регламент № 1408/71.

21. Според запитващата юрисдикция член 72 от Регламент № 1408/71, който се отнася до семейните обезщетения и предвижда сумиране на осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост, е неясен. В заглавието на член 72 се споменава „сумиране“ на осигурителни периоди. Текстът на заглавието сочи, че този член се прилага само когато съществува прослужен в страната период, който да може да се събере с прослужен в чужбина период. Изискването на член 72 обаче е държавите членки само да „взема[т] под внимание“ осигурителните периоди от друга държава членка. Следователно текстът на тази разпоредба означава, че периодите от чужбина следва да се включват в изчислението, но не подкрепя пряко тезата, че трябва да е налице и прослужен в страната осигурителен период.

22. Що се отнася до размера на обезщетенията, запитващата юрисдикция отбелязва, че член 72 от Регламент № 1408/71 приравнява определени периоди, прослужени в страната и в чужбина, но не урежда степента, до която получените в страната и в чужбина доходи следва да се приравняват. Член 3, параграф 1 от Регламент № 1408/71 и член 8 от Споразумението съдържат допълнителни разпоредби относно правото на еднакво третиране. Според запитващата юрисдикция не е ясно дали правото на еднакво третиране важи и в случая на

работници мигранти, които са граждани на самата държава членка [6], и дали съгласно член 3, параграф 1, полученият в друга държава членка доход следва да се приравнява с получен в страната доход при изчисляването на определените въз основа на доходите семейни обезщетения. Ако е така, възниква въпросът дали това важи и за Швейцария, по отношение на която Договорът не се прилага.

23. При тези условия Regeringsrätten (Швеция) решава да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1. Допуска ли правото на Европейския съюз, и по-специално Споразумението с Швейцария относно свободното движение на хора и член 72 от Регламент № 1408/71, изискваният осигурителен период за отпускане на семейно обезщетение под формата на определено въз основа на доходите обезщетение за отглеждане на дете да бъде изцяло прослужен в Швейцария?

2. Съгласно правото на Европейския съюз, и по-специално Споразумението с Швейцария относно свободното движение на хора и член 3, параграф 1 и член 72 от Регламент № 1408/71, следва ли доходите, получени в Швейцария, да се приравняват на получени в страната доходи, когато се определя правото на семейно обезщетение под формата на определено въз основа на доходите обезщетение за отглеждане на дете?“.

IV — Производство

24. Г-жа Bergström, шведското и финландското правителство и Комисията представят писмени становища.

25. Съгласно член 54а от Процедурния правилник на Съда съдията докладчик и генералният адвокат приканват страните по главното производство, държавите членки, Комисията и Съвета по желание да представят становища за това дали искането на г-жа Bergström за семейни обезщетения попада в обхвата на Споразумението. Страните по главното производство, държавите членки, Комисията и Съветът са помолени при мотивирането на становищата си да вземат предвид, inter alia, обстоятелството, че г-жа Bergström е шведска гражданка с местожителство в Швеция, която е подала съответното искане в същата държава членка, разпоредбите на членове 1, 2 и 8 и на приложение II към Споразумението, както и Решението на Съда по дело Grimme [7].

6 — Решение на Съда от 21 февруари 2008 г. по дело Klöppel (C-507/06, Сборник, стр. I-943, точки 17 и 18).

7 — Решение на Съда от 12 ноември 2009 г. (C-351/08, Сборник, стр. I-10777).

26. На 4 май 2011 г. се провежда съдебно заседание, в което са изслушани г-жа Bergström, правителствата на Швеция и на Обединеното кралство и Комисията.

V — Предварителен въпрос — приложимост на Споразумението

27. На въпроса, поставен съгласно член 54а от Процедурния правилник на Съда, г-жа Bergström и Комисията отговарят, че според тях Споразумението е приложимо към фактите и спора по главното производство. В своя отговор шведското правителство посочва, че положението на г-жа Bergström не попада в обсега на Споразумението. Според това правителство членове 1 и 2 от Споразумението имат за цел да се защитят работниците мигранти от дискриминация в държавата, в която работят. Положението на работник в държавата му по произход и положението му при завръщане в тази държава обаче не се уреждат от Споразумението. Това се потвърждава от член 9 от приложение I към Споразумението, който гласи, че трудово заето лице, което е гражданин на една от договарящите се страни, не може на територията на другата договаряща се страна поради гражданството си да бъде третиран различно от трудово заетите лица, които са граждани на другата договаряща се страна. Освен това в Решение по дело Grimme [8] Съдът посочва, че равното третиране, предвидено в член 9 от приложение I към Споразумението, не е приложимо за третирането на гражданин на някоя от договарящите се страни от властите на тази държава.

28. Смятам, че за да се определи дали Споразумението е приложимо към обстоятелствата по главното производство, е необходимо това споразумение да се разгледа като едно цяло заедно с приложенията и протоколите му, които съставляват неразделна част от него [9] и в никакъв случай не са с второстепенно значение. Въпреки това обаче Споразумението в действителност изрично определя и следователно ограничава конкретното приложно поле на приложенията. Така например член 6 от Споразумението гласи, че правото на пребиваване на територията на договаряща се страна се гарантира на лица, които не упражняват икономическа дейност съгласно разпоредбите на приложение I, отнасящи се до икономически неактивните лица [10].

29. Според мен член 9 от приложение I към Споразумението, който гарантира равно третиране на заетите лица, които са граждани на една от договарящите се страни, на територията на друга договаряща се страна и Решение по дело Grimme [11], в което Съдът частично се позовава на тази разпоредба, не са приложими към фактите и обстоятелствата по главното производство. От член 8 от Споразумението става ясно, че по въпроса относно координацията на системите за социално осигуряване

8 — Посочено в бележка под линия 7.

9 — Вж. член 15 от Споразумението.

10 — Вж. също например член 4 от Споразумението относно правото на пребиваване и достъп до икономическа дейност и член 7 относно други права.

11 — Посочено в бележка под линия 7.

на договарящите се страни по това споразумение се прилага приложение II, а не приложение I. По силата на член 8, буква а) от Споразумението, се изисква договарящите се страни да предвидят, в съответствие с приложение II, координация на системите за социално осигуряване именно с цел гарантиране на равно третиране.

30. Освен това, за разлика от г-жа Bergström, г-н Grimme всъщност не упражнява дадените съгласно Споразумението права на граждани на държавите членки, inter alia, да работят и пребивават в Конфедерация Швейцария [12].

31. Съгласно постоянната съдебна практика член 1, параграф 1 от приложение II към Споразумението относно координацията на схемите за социално осигуряване изисква от договарящите се страни да прилагат помежду си актовете на Европейския съюз, на които се прави позоваване, в сила към датата на подписване на Споразумението, изменени с раздел А от това приложение. Освен това съгласно параграф 2 от същия член 1 „[т]ерминът „държава членка (държави членки)“, съдържащ се в актовете, посочени в раздел А от настоящото приложение, трябва да се разбира като включващ Швейцария в допълнение на [държавите], обхванати от съответните актове на Общността“. Регламент № 1408/71 е споменат в раздел А от приложение II към Споразумението, озаглавен „Актове, на които се прави позоваване“. Оттук следва, че освен за държавите членки разпоредбите на този регламент се прилагат и за Конфедерация Швейцария [13].

32. Регламент № 1408/71 е приет, за да се установи възможно най-голяма свобода на движение за работниците мигранти. Тази цел не би била постигната, ако в резултат на упражняване на правото си на свободно движение работниците губеха предимствата на социалното осигуряване, които им гарантира законодателството на държава членка, особено когато тези предимства представляват насрещна престация за платените от тях осигурителни вноски [14].

33. Според мен договарящите се страни по Споразумението, изрично позовавайки

12 — По същество въпросът, отправен към Съда по делото Grimme, е дали г-н Grimme, германски гражданин и управляващ директор на клон на швейцарско дружество в Германия, е длъжен да се осигурява по германската пенсионноосигурителна схема. Германският Кодекс за социално осигуряване предвижда освобождаване от задължението за осигуряване по пенсионноосигурителната схема за членовете на управителния съвет на акционерно дружество. Логиката в случая до голяма степен се основава на предвиденото в Споразумението ограничено право на установяване на юридически лица и предоставяне на услуги. Г-н Grimme обаче твърди също, че в качеството му на заето лице задължителното осигуряване по германската пенсионноосигурителна схема представлява нарушение на принципа на равно третиране на служителите, гарантиран от член 9 от приложение I към Споразумението, след като членовете на управителните съвети на акционерни дружества по германското право са освободени. Съдът приема, че член 9 от приложение I към Споразумението, гарантиращ равно третиране на заетите лица, които са граждани на една договаряща се страна, на територията на другата договаряща се страна, засяга само случая на дискриминация въз основа на гражданството по отношение на гражданин на една договаряща се страна на територията на другата договаряща се страна. Така Съдът приема, че качеството на г-н Grimme на член на съвета на директорите на акционерно дружество по швейцарското право няма връзка с въпроса за дискриминацията. Вж. точки 46—49 от решението, посочено в бележка под линия 7.

13 — Вж. Решение на Съда от 18 ноември 2010 г. по дело Xhymshiti (C-247/09, Сборник, стр. I-11845, точки 31—33). Вж. също Решение на Съда от 14 октомври 2010 г. по дело Schwemmer (C-16/09, Сборник, стр. I-9717, точка 32).

14 — Във връзка с това вж. например Решение на Съда от 25 февруари 1986 г. по дело Spruyt (284/84, Recueil, стр. 685, точки 18 и 19).

се на Регламент № 1408/71 в раздел А от приложение II към Споразумението, са имали намерението ефективно да осигурят свободно движение за работниците мигранти на териториите на договарящите се страни. Освен това смятам, че осъществяването на целите на Споразумението, и по-специално на тези, посочени в член 1, буква а) от него, свързани, inter alia, с правото на влизане, пребиваване, достъп до работа като заети лица и правото на престой на територията на договарящите се страни, както и в член 1, буква г) от Споразумението, а именно целта относно еднаквите условия на живот, би било силно възпрепятствано, ако предоставените съгласно Споразумението права се прилагаха само ограничено, когато гражданин на една от договарящите се страни се намира в друга договаряща се страна. Въпросните цели и принципът на недискриминация, изложен в член 2 от Споразумението, биха били опорочени, ако гражданите на ЕС, упражнили правото си на свободно движение съгласно Споразумението, не биха могли да се позовават на разпоредбите му при завръщането си в държавата членка, чиито граждани са те.

34. Ето защо смятам, че искането на г-жа Bergström за семейни обезщетения попада в обсега на Споразумението. Освен това съгласно член 16, параграф 1 от Споразумението правата и задълженията по Регламент № 1408/71 трябва да имат равностойно действие в отношенията между Конфедерация Швейцария и държавите — членки на ЕС.

VI — Преценка

А — *Първият въпрос — относно осигурителния стаж*

35. От материалите по делото пред Съда изглежда, че съгласно шведското законодателство за получаване на право на обезщетение за отглеждане на дете в размер, равен на обезщетението за общо заболяване, се изисква завършването на минимален осигурителен период или период на трудова заетост. С първия си въпрос запитващата юрисдикция моли Съда да се произнесе дали съгласно член 72 от Регламент № 1408/71 въпросният период може да бъде завършен изцяло чрез трудова заетост и осигуряване в Швейцария, или е необходимо определен осигурителен период или период на трудова заетост да бъде прослужен и в Швеция. По-специално запитващата юрисдикция смята член 72 от Регламент № 1408/71 за неясен предвид неговото заглавие и раздел Н, точка 1 от приложение VI към същия регламент.

36. В своето писмено становище, представено на Съда, г-жа Bergström твърди, че съгласно член 72 от Регламент № 1408/71 въпросният период може да бъде изцяло завършен чрез трудова заетост и осигуряване в Швейцария. Прякото прилагане на член 72 от Регламент № 1408/71 и прилагането по аналогия на Решение по дело Öberg [15] и Решение по дело Rockler [16] означава, че ако националното законодателство на държава членка пренебрегва периодите, в които работникът е бил здравно осигурен в друга държава членка, или което изисква определен осигурителен период в страната в допълнение на осигурителния период в чужбина, това би възпряло гражданите на тази държава членка да я напускат и да упражняват професионална дейност в друга държава членка. В изложението си шведското правителство посочва, че съгласно принципа за равенство член 72 от Регламент № 1408/71 следва да се тълкува в смисъл, че един осигурителен период може да бъде завършен изцяло в друга държава членка или Швейцария. В отговора си на поставения съгласно член 54а от Процедурния правилник на Съда въпрос и в устното си становище обаче шведското правителство изменя представеното в съдебното заседание становище по първия поставен въпрос и посочва, че според него наложено от националното законодателство изискване за завършен осигурителен период в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция, не е в разрез със Споразумението и член 72 от Регламент № 1408/71. Финландското правителство смята, че текстът и заглавието на член 72 от Регламент № 1408/71 изискват сумирането на осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост и трябва да се тълкуват в смисъл, че те не са пречка законодателството на държава членка да изисква прослужването на определен осигурителен период или период на трудова заетост в съответствие с това законодателство, за да възникне правото на обезщетение. В искането си за изслушване по това дело правителството на Обединеното кралство посочва, че член 72 от Регламент № 1408/71 не изисква периодът на заетост или осигурителният период да бъде завършен в държавата, в която се кандидатства за обезщетение. В съдебното заседание същото правителство посочва, че на първия отправен от запитващата юрисдикция въпрос трябва да се отговори отрицателно и че съгласно член 72 от Регламент № 1408/71 държавите членки имат правото да налагат изискване за осигурителен период или период на заетост, завършен на тяхна територия.

37. Комисията смята, че член 72 от Регламент № 1408/71 следва да се тълкува с оглед на неговата цел, която е да се осигури на практика свободното движение на хора. Това тълкуване е в съответствие с Решенията по дело Öberg и Решение по дело Rockler. Член 8, буква в) от Споразумението предвижда договарящите се страни да въведат правила за координация на системите за социално осигуряване в съответствие с приложение II към същото споразумение, за да се осигури сумиране на всички зачитани от различните национални законодателства периоди, от които възниква, inter alia, правото на обезщетение. В съответствие с член 1 от приложение II

15 — Посочено в бележка под линия 5.
16 — Посочено в бележка под линия 4.

към Споразумението страните се договарят да прилагат определени актове на ЕС, включително Регламент № 1408/71. Комисията смята, че съответните разпоредби на Споразумението са изрични и в съответствие с практиката на Съда [17] трябва да се тълкуват аналогично съгласно съответстващите им правила от правото на Европейския съюз. Ето защо Комисията е на мнение, в съответствие с Решение по дело Öberg и Решение по дело Rockler, че член 72 от Регламент № 1408/71 следва да се тълкува в смисъл, че не е задължително прослужените в друга държава членка периоди да се прибавят към прослужени периоди в държавата членка, в която се иска обезщетението, тъй като обратното би възпряло гражданите на ЕС да упражняват професионална дейност в друга държава членка. Ако Съдът приеме, че е необходим осигурителен период или период на трудова заетост в Швеция, Комисията отбелязва, че съпругът на г-жа Bergström е започнал работа в Швеция от 1 септември 2002 г. и е завършил необходимия период в съответствие с Решение на Съда по дело Hoever и Zachow [18]. Това решение гласи, че поради самото си естество семейните обезщетения не могат да се считат за дължими на дадено лице независимо от неговото семейно положение. След като целта на отпусканото обезщетение е посрещане на семейни разходи, изборът на родителя, който ще получава добавките, не е от значение.

38. Безспорно, предвидените от шведското законодателство обезщетения, за които се отнася главното производство, са „семейни обезщетения“ по смисъла на член 4, параграф 1 от Регламент № 1408/71 [19].

39. Макар и съгласно принципа, че държавите членки остават компетентни да определят условията за отпускане на социалноосигурителни обезщетения, държавите членки имат право да изискват завършването на определен осигурителен период за придобиване на правото на семейно обезщетение, член 48, буква а) ДФЕС постановява принципа за сумиране на определени периоди, които следва да се зачитат от държавите членки. В контекста на настоящото дело този принцип се прилага по

17 — Решение по дело Grimme, посочено в бележка под линия 7, Решение на Съда от 11 февруари 2010 г. по дело Fokus Invest (C-541/08, Сборник, стр. I-1025), Решение на Съда от 15 юли 2010 г. по дело Hengartner и Gasser (C-70/09, Сборник, стр. I-7233).

18 — Решение на Съда от 10 октомври 1996 г. (C-245/94 и C-312/94, Recueil, стр. I-4895, точка 37).

19 — В точка 57 от Решение от 11 юни 1998 г. по дело Kuusijärvi (C-275/96, Recueil, стр. I-3419) Съдът потвърждава постоянната си практика, според която едно обезщетение може да се приеме за социалноосигурително обезщетение по смисъла на Регламент № 1408/71, когато то се предоставя на получателите без каквато и да е индивидуална и дискреционна преценка на личните нужди, въз основа на определен от закона фактически състав, и ако то е свързано с някой от рисковете, изрично изброени в член 4, параграф 1 от Регламент № 1408/71. По това дело Съдът приема, че разпоредбите на шведското право относно отпускането на обезщетение за отглеждане на дете предоставят на получателите определено от закона право и че това обезщетение се отпуска на лица, отговарящи на определени обективни критерии, без каквато и да е индивидуална и дискреционна преценка на личните им нужди. Освен това Съдът приема, че въпросното обезщетение има за цел да даде възможност на единия от родителите да се посвети на отглеждането на малко дете, и по-специално да възнагради отглеждането на дете, да покрие останалите разходи, свързани с грижите за детето и неговото отглеждане и — според случая — да намали неблагоприятните финансови последици, с които е свързано отказването от доходи от професионална дейност. Следователно това обезщетение следва да се приеме за семейно обезщетение по смисъла на член 1, буква ф), подточка i) и член 4, параграф 1, буква з) от Регламент № 1408/71. Вж. също точки 58—60 от решението.

силата на член 72 от Регламент № 1408/71 във връзка със семейните обезщетения. Принципът на сумиране е един от основните принципи за координиране на равнището на Съюза на схемите за [социално осигуряване] на държавите членки, имащ за цел да гарантира, че упражняването на предоставеното от Договора право на свободно движение не води до лишаване на работник от социалноосигурителни предимства, за които той би могъл да претендира, ако беше натрупал целия си стаж в една-единствена държава членка. Всъщност подобна последица би могла да възпре работник от Съюза да упражни правото си на свободно движение и при това положение би представлявала пречка пред тази свобода [20].

40. Член 72 от Регламент № 1408/71, озаглавен „Сумиране на осигурителни периоди, периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост“, предвижда, че когато държава членка постави като условие за придобиване на право на обезщетение наличието на прослужени осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост, прослужените в друга държава членка такива периоди трябва да се отчитат както периодите, завършени в първата държава членка. Според мен, макар че използването на думата „сумиране“ [21] в заглавието на член 72 от Регламент № 1408/71 теоретично би могло да породи двусмислие поради споменатата от запитващата юрисдикция възможност да се заключи, че се изисква сумиране на два или повече съотносими периода в различни държави членки, което изключва хипотезата за един-единствен период, завършен изцяло в една държава членка, различна от тази, на която принадлежи компетентната институция, самият текст на член 72 от Регламент № 1408/71 е напълно ясен и недвусмислен и по никакъв начин не подкрепя тълкуването на тази разпоредба, направено от правителствата на Швеция, Финландия и Обединеното кралство.

41. Буквалното тълкуване на самия член 72 от Регламент № 1408/71 очевидно подкрепя извода, че когато съответният период е прослужен изцяло в държава членка, различна от тази, на която принадлежи компетентната институция, той следва да се отчита като равностоен на период, прослужен в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция [22], както и че самото прослужване на този период може да породи права във втората държава членка. Ясната редакция на член 72 не подкрепя налагането на каквито и да са по-нататъшни, допълнителни условия от държавата членка, на която принадлежи компетентната институция,

20 — Вж. по аналогия Решение на Съда от 20 януари 2005 г. по дело Salgado Alonso (C-306/03, Recueil, стр. I-705, точки 28 и 29). Вж. също Решение на Съда от 3 март 2011 г. по дело Tomaszewska (C-440/09, Сборник, стр. I-1033, точки 30 и 31).

21 — На френски език: „totalisation“ — същата дума, която се съдържа в член 48, буква а) ДФЕС.

22 — За съпоставка вж. член 67, параграфи 1—3 от Регламент № 1408/71, само за сравнение на техниката за съставяне на актове.

свързани с изискване за осигурителен период, прослужен в страната.

42. Смятам също, че точка 1 в отнасящия се до Швеция раздел H от приложение VI към Регламент № 1408/71, който предвижда във връзка с прилагането на член 72 от Регламента, че правото на лице на семейни обезщетения се определя, като осигурителните периоди, завършени в друга държава членка, се приравняват към периодите на внасяне на осигуровки, определени на основата на същия среден осигурителен доход като периодите на осигуряване в Швеция и добавени към последните, не може да се тълкува в смисъл, че за придобиване на право на семейни обезщетения по шведското законодателство може да се изисква осигурителен период или период на трудова заетост в Швеция. Според мен от текста на раздел H, точка 1 от приложение VI към Регламент № 1408/71 става ясно, че той се прилага заедно с член 72 от Регламента. Освен това смятам, че точка 1 от раздел H от приложение VI към Регламент № 1408/71 не предвижда и дори не загатва, че е задължително наличието на осигурителен период в Швеция. Всъщност съм на мнение, че точка 1 от раздел H от приложение VI към Регламент № 1408/71 е приложима единствено тогава, когато определено лице фактически има два съотносими осигурителни периода — един в Швеция и един в друга държава членка. При тези обстоятелства точка 1 от раздел H от приложение VI към Регламент № 1408/71 предвижда специфични правила за Швеция по отношение на доходите, въз основа на които се определя правото на лицата на семейни обезщетения. Ето защо смятам, че точка 1 от раздел H от приложение VI към Регламент № 1408/71 няма връзка с фактите по главното производство.

43. Смятам също, че освен от буквалното тълкуване на съответните разпоредби на Регламент № 1408/71 горният подход се подкрепя и от практиката на Съда, както и от целите и разпоредбите на Споразумението. В Решение по дело Öberg [23] и Решение по дело Rockler [24] Съдът приема, че ако при изчисляването на размера на обезщетенията за отглеждане на дете националното законодателство не отчита периодите на трудова заетост, прослужени по Общата здравноосигурителна схема на Европейските общности, това може да възпре гражданите на държава членка да работят в институция на Европейския съюз, установена в друга държава членка, тъй като с постъпването на длъжност в такава институция те губят правото да се възползват от семейни обезщетения по националната здравноосигурителна схема, на които те биха имали право, ако не бяха приели длъжността. Ето защо се приема, че шведското законодателство относно обезщетенията за отглеждане на дете — предмет на спора в административното производство по делата Öberg [25] и Rockler [26], представлява бариера пред свободното движение на работници по член 39 ЕО (понастоящем член 45 ДФЕС). Според мен съображенията на Съда, които са в основата на двете решения, не могат да се сведат — както предлага правителството на Обединеното кралство в съдебното заседание — само до тези конкретни случаи и следователно единствено до дела, отнасящи се до бивши

23 — Вж. точка 16 от решението, посочено в бележка под линия 5.

24 — Вж. точка 19 от решението, посочено в бележка под линия 4.

25 — Вж. точка 17.

26 — Вж. точка 20.

длъжностни лица или служители на институциите на Европейския съюз. Решенията по тези дела подчертават принципа за сумиране, предвиден в член 48, буква а) ДФЕС [27], който като правило изисква за целите, inter alia, на придобиване на правото на предоставяно от държава членка социалноосигурително обезщетение, прослужените от работник мигрант в друга държава членка осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост да се отчитат като напълно равностойни на периоди, прослужени в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция. Смятам, че изключенията от този принцип в контекста на социалноосигурителните обезщетения трябва да са изрично и ясно предвидени от законодателя на Европейския съюз [28]. Моето мнение е, че в случай на неяснота предимство следва да има принципът за сумиране.

44. В съгласие с член 45 и член 48, буква а) ДФЕС и със съображенията на Съда в Решение по дело Öberg и Решение по дело Rockler изглежда, че съответните осигурителни периоди и периоди на заетост по член 72 от Регламент № 1408/71 могат да бъдат прослужени изцяло чрез трудова заетост и осигуряване в държава членка, различна от тази, на която принадлежи компетентната институция. Изискването за прослужен осигурителен период или период на трудова заетост в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция [29], би могло да възпре гражданин на тази държава членка да напусне държавата си по произход, за да упражнява правото си на свободно движение [30].

45. Както обаче е отбелязано от запитващата юрисдикция, тълкуването на разпоредбите на правото на Европейския съюз относно вътрешния пазар не може автоматично да се приложи по аналогия към тълкуването на Споразумението, освен ако в последното няма изрични разпоредби за това [31]. Ето защо спорът по главното производство трябва да се разглежда предвид конкретните разпоредби на Споразумението.

46. Съгласно постоянната съдебна практика за целите на прилагането на Регламент № 1408/71 Конфедерация Швейцария следва да се приравнява с държава — членка на Европейския съюз [32]. Следователно член 72 от Регламент № 1408/71 обхваща и Конфедерация Швейцария.

47. Смятам, че макар Решение по дело Öberg и Решение по дело Rockler да се

27 — Който е приет, за да обезпечи принципа за свободно движение на работници, предвиден в член 45 ДФЕС.

28 — Вж. например член 67, параграф 3 от Регламент № 1408/71 относно конкретния случай на обезщетенията при безработица.

29 — Ако имаше такова подразбиращо се изискване, в разрез с ясния текст на обсъжданата разпоредба и следователно — според мен — с изричната и недвусмислена воля на законодателя на Европейския съюз, това би поставило въпроса за минималната продължителност на съответния осигурителен период в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция. Видно от акта за преюдициално запитване, Службата е счела, че прослужените в други държави членки осигурителни периоди могат да се отчетат при преценяването дали е изпълнено изискването за 240-дневен осигурителен период за отпускане на обезщетение за отглеждане на дете в Швеция, при условие *последният ден* от изисквания 240-дневен осигурителен период да е прослужен в Швеция.

30 — Вж. Решение по дело Öberg (посочено в бележка под линия 5, точка 15) и Решение по дело Rockler (посочено в бележка под линия 4, точка 18).

31 — Вж. Решение по дело Grimme (посочено в бележка под линия 7) и Решение по дело Fokus Invest (посочено в бележка под линия 17).

32 — Вж. точки 31—33 по-горе.

основават на член 39 ЕО (понастоящем член 45 ДФЕС), поради което не са пряко приложими в контекста на производството пред запитващата юрисдикция, съображенията на Съда по тези дела, принципът за сумиране, предвиден, inter alia, от член 48, буква а) ДФЕС, и съдебната практика по въпроса следва да се приложат mutatis mutandis към спора по главното производство. Такова прилагане е необходимо с цел пряко осъществяване на целите на Споразумението относно свободното движение на хора, изложени по-специално в член 1, букви а) и г) от него. Трябва също да се подчертае, че принципът за сумиране в контекста на гарантирането и запазването на социалноосигурителните обезщетения е изрично упоменат в член 8, буква в) от Споразумението.

48. Що се отнася до главното производство, смятам, че целите на Споразумението биха били силно опорочени, ако прослужените в Швейцария осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост, които в настоящия случай явно са били доста продължителни [33], не се признават за придобиването на право на семейни обезщетения при завръщането на лице в ЕС, ако съответните прослужени в Швейцария периоди не са добавени към някакъв хипотетичен минимален осигурителен период или период на трудова или самостоятелна трудова заетост в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция.

49. Ето защо съм на мнение, че в съответствие с членове 1 и 8 от Споразумението и член 72 от Регламент № 1408/71, когато съгласно законодателството на държава членка придобиването на право на семейни обезщетения зависи от завършването на осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост, компетентната институция на тази държава членка следва за целта да взема под внимание осигурителния период или периода на трудова или самостоятелна трудова заетост, изцяло прослужен в Швейцария.

Б — *Въпрос 2 — размер на обезщетенията*

50. С втория си въпрос запитващата юрисдикция се интересува дали съгласно Споразумението и член 3, параграф 1 и член 72 от Регламент № 1408/71 лице, което преди излизането си в отпуск за отглеждане на дете е било трудово заето в Швейцария и поради това не е имало осигурителна основа за обезщетение за общо заболяване в Швеция, все пак може да получи право на обезщетение при отпуск за отглеждане на дете в размер, равен на обезщетението за общо заболяване, въз основа на доходите си в Швейцария.

51. Целта на Регламент № 1408/71, изложена във второ и четвърто съображение от него, е да се гарантира свободно движение на заетите и самостоятелно заетите лица в границите на Европейския съюз при същевременно зачитане на специалните характеристики на националното социалноосигурително законодателство. За целта, както следва от пето, шесто и десето съображение от него, Регламентът утвърждава като принцип равното

33 — Вж. точка 14 по-горе.

третиране на лицата съгласно различните национални законодателства и има за цел да гарантира възможно най-добре равното третиране на всички заети лица на територията на една държава членка, както и да не засяга неблагоприятно онези от тях, които упражняват правото си на свободно движение [34].

52. Както е посочено от запитващата юрисдикция и Комисията, в Регламент № 1408/71 се съдържат конкретни правила за изчисляването на определени видове обезщетения. За разлика например от членове 23, 47, 58 и 68 от Регламент № 1408/71 относно изчисляването съответно на обезщетенията за общо заболяване и майчинство, пенсиите за старост и инвалидност, обезщетенията при трудова злополука и професионална болест и обезщетенията при безработица, в Регламента няма конкретна разпоредба, уреждаща изчисляването на семейни обезщетения, която да е приложима за обстоятелствата по спора в главното производство [35].

53. Правителствата на Швеция и Финландия и Комисията смятат, че обезщетенията — предмет на главното производство, следва да се изчисляват по аналогия с член 23 от Регламент № 1408/71, който урежда изчисляването на парични обезщетения за общо заболяване и майчинство въз основа на средния доход. Шведското и финландското правителство са на мнение, че за целта могат да се вземат предвид само доходите, получени в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция. Според Комисията съществува общ принцип, че доходите, получени в друга държава членка, не се вземат предвид при изчисляването на обезщетения. Ако обаче шведските власти заплащат на г-жа Bergström обезщетението за отглеждане на дете само в неговия основен размер, това би означавало те да третират неравностойно работниците мигранти и работниците, останали в Швеция. За да се премахне тази дискриминация, като основа за изчислението следва да се използва средният доход на лице, упражняващо същата професия и притежаващо същите квалификации както г-жа Bergström.

54. Смятам, че при отсъствието на конкретна разпоредба в глава 7 от Регламент № 1408/71, уреждаща изчисляването на семейни обезщетения и съответно липсата на правило за координацията им, въпросните семейни обезщетения, попадащи в обсега на Регламента, трябва да се изчисляват въз основа на законите на компетентната държава членка, доколкото приетите условия не пораждат явна или скрита дискриминация между работниците от Европейския съюз. Следователно разпоредбите на националното законодателство относно изчисляването на обезщетението са приложими, доколкото те не противоречат на член 3, параграф 1 от Регламент № 1408/71.

55. Запитващата юрисдикция и шведското правителство са на мнение, че член 3,

34 — Решение на Съда от 9 март 2006 г. по дело Piatkowski (C-493/04, Recueil, стр. I-2369, точка 19).

35 — В акта за преюдициално запитване запитващата юрисдикция посочва, че безспорно за Elisabeth Bergström не се прилагат член 71, параграф 1, буква а), подточка ii), член 71, параграф 1, буква б), подточка ii) и член 72а от Регламент № 1408/71.

параграф 1 от Регламент № 1408/71 има за цел единствено да гарантира, че чуждите граждани, за които се прилага Регламентът, имат същите права и задължения като гражданите на съответната държава членка. Според запитващата юрисдикция е неясно дали правото на еднакво третиране е приложимо и в случая на работници мигранти, които са граждани на самата държава членка [36], и дали съгласно член 3, параграф 1 получените в друга държава членка доходи следва да се приравняват с получени в страната доходи при изчисляването на определени въз основа на доходите семейни обезщетения. Ако е така, възниква въпросът дали това важи и по отношение на Швейцария, за която Договорът не се прилага. Шведското правителство смята, че държавите членки могат да третират собствените си граждани по-неблагоприятно отколкото останалите граждани на ЕС.

56. В Решение по дело Petit [37] Съдът приема, че правилата за свободно движение и Регламент № 1408/71, и по-специално член 3 от него, не се прилагат за обстоятелства, ограничени във всяко едно отношение в една-единствена държава членка. Според мен от материалите по делото пред Съда е ясно, че обстоятелствата по главното производство не съставляват положение, изцяло вътрешно за една държава членка, без никакъв фактор, който да ги свързва с положение, уреждано от правото на Европейския съюз, и не са ограничени във всички значими отношения в една-единствена държава членка [38].

57. Принципът за недискриминация, осъществяван по отношение на социалното осигуряване чрез член 3, параграф 1 от Регламент № 1408/71, забранява не само явната дискриминация, основана на националността на лицата, ползващи се от схеми за социално осигуряване, но и всички скрити форми на дискриминация, които водят до същия резултат чрез прилагане на други критерии за разграничаване [39].

58. Също така за непряко дискриминационни следва да се считат условията по националното право, които, независимо че се прилагат без разлика според гражданството, засягат най-много или предимно работниците мигранти, както и

36 — Вж. Решение по дело Klöppel (посочено в бележка под линия 6, точки 17 и 18).

37 — Решение на Съда от 22 септември 1992 г. (C-153/91, Recueil, стр. I-4973, точка 10).

38 — Решение на Съда от 1 април 2008 г. по дело Gouvernement de la Communauté française и gouvernement wallon (C-212/06, Сборник, стр. I-1683, точка 33). Съгласно постоянната съдебна практика всеки гражданин на държава членка, който е упражнил правото на свободно движение на работници и е бил зает в друга държава членка, независимо от местожителството и националността си, попада в обсега на член 45 ДФЕС. Вж. във връзка с това по-специално Решение на Съда от 23 февруари 1994 г. по дело Scholz (C-419/92, Recueil, стр. I-505, точка 9) и Решение на Съда от 18 юли 2007 г. по дело Hartmann (C-212/05, Сборник, стр. I-6303, точка 17).

39 — Вж. във връзка с това Решение на Съда от 18 януари 2007 г. по дело Celozzi (C-332/05, Сборник, стр. I-563, точки 13 и 23) и Решение по дело Klöppel (посочено в бележка под линия 6, точка 17).

приложимите без разлика според гражданството условия, които могат да бъдат изпълнени по-лесно от работниците — местни граждани, отколкото от работниците мигранти, или които могат по-специално да се окажат в ущърб на последните [40]. Във връзка с това не е необходимо да се установи, че въпросната разпоредба засяга на практика значително по-голяма част от работниците мигранти. Достатъчно е да се заключи, че тази разпоредба може да предизвика такъв резултат [41].

59. Положението е различно, ако тези разпоредби са, от една страна, оправдани по обективни съображения, независещи от националността на съответните работници, а от друга страна, пропорционални на законната цел, преследвана от националното право [42].

60. Според мен от Решение на Съда по дело Borawitz [43] е ясно, че когато кандидат за социалноосигурителни обезщетения е гражданин на държавата членка, на която принадлежи компетентната институция, това не е обезателно пречка за прилагането на член 3, параграф 1 от Регламент № 1408/71 към положението на кандидата, при условие да бъде установено, че е повероятно да бъдат засегнати или да бъдат засегнати в по-голяма степен гражданите на останалите държави членки, а в този случай — и Швейцария — отколкото гражданите на държавата членка, на която принадлежи компетентната институция [44].

61. Смятам, че национално законодателство като законодателството — предмет на главното производство, което ефективно предвижда, че за отпускането на семейни обезщетения, съответстващи на размера на обезщетението за общо заболяване и надвишаващи основния размер, могат да се вземат предвид само доходите, получени в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция (Швеция), води до риска в неблагоприятно положение да бъдат поставени предимно гражданите на останалите държави членки и Швейцария, тъй като е вероятно въпросното изискване за получаване на доходи в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция (Швеция), и за осигуряване за обезщетение за общо заболяване в минимален размер е по-лесно да бъде изпълнено от гражданите на последната държава (шведските граждани).

40 — Решение по дело Celozzi (посочено в бележка под линия 39, точка 24) и Решение по дело Klöppel (посочено в бележка под линия 6, точка 18).

41 — Решение на Съда от 28 април 2004 г. по дело Öztürk (C-373/02, Recueil, стр. I-3605, точка 57).

42 — Решение по дело Celozzi (посочено в бележка под линия 39, точка 25).

43 — Решение на Съда от 21 септември 2000 г. (C-124/99, Recueil, стр. I-7293).

44 — Вж. също Решение по дело Klöppel (посочено в бележка под линия 6, точки 17—22).

62. Освен това подобно законодателство подрива самите цели на свободното движение на хора и еднаквостта на условията на живот, изложени в член 1, букви а) и г) от Споразумението, както и конкретното правило за осигуряване на равно третиране в контекста на системите за социално осигуряване съгласно член 8, буква а) от Споразумението. Според мен целта на член 8, буква а) от Споразумението е да гарантира, че лицата, които се възползват от правото на свободно движение, не са дискриминирани спрямо останалите работници, които са в съпоставимо положение, но не са упражнили това право [45].

63. Съгласно разглежданото шведско законодателство работник мигрант като г-жа Bergström рискува да получава по-ниско семейно обезщетение от това, което би получавал, ако не е упражнил правото си на свободно движение съгласно Споразумението. От акта за преюдициално запитване е видно, че г-жа Bergström получава семейно обезщетение в основен размер, а работниците в съпоставимо положение, работещи в Швеция, имат право на обезщетение, изчислено в съответствие с осигурителната им основа за обезщетение за общо заболяване.

64. Смятам, че за да се коригира тази дискриминация, предвид липсата на конкретна разпоредба в законодателството на Европейския съюз по този въпрос, не е необходимо на г-жа Bergström да се отпускат семейни обезщетения в размер, равен на обезщетенията за общо заболяване, които биха били изчислени въз основа на доходите ѝ в Швейцария. Задължението за коригиране на дискриминацията означава само, че семейните обезщетения, отпуснати на г-жа Bergström, трябва да са в размера, в който те биха били, ако тя не се бе възползвала от правото на свободно движение и бе останала в Швеция [46]. Ето защо смятам, че като база за сравнение или отправна точка следва да се приемат равнищата на доходите в Швеция [47]. При обстоятелства като тези по главното производство размерът на семейно обезщетение, равняващо се на обезщетението за общо заболяване, следва да се изчисли въз основа на доходите на работник в Швеция, упражняващ съпоставима професия, със съизмерим професионален стаж и сходни квалификации.

65. В съдебното заседание шведското правителство изтъква, че ако родителските обезщетения в размер, равен на обезщетението за общо заболяване, не са свързани с действителни осигурителни вноски, равновесието на шведската система за

45 — Във връзка с това бих отбелязал, че текстът на член 8, буква а) от Споразумението формулира целта да се осигури равно третиране в контекста на координацията на системите за социално осигуряване много общо и не разглежда пряко дискриминацията въз основа на националността.

46 — Вж. по аналогия Решение на Съда от 12 септември 1996 г. по дело Lafuente Nieto (Recueil, стр. I-4187, точка 39), Решение на Съда от 9 октомври 1997 г. по съединени дела Naranjo Arjona и др. (C-31/96-C-33/96, Recueil, стр. I-5501, точка 21), Решение на Съда от 17 декември 1998 г. по дело Grajera Rodríguez (C-153/97, Recueil, стр. I-8645, точка 18) и Заключение от 27 април 2006 г. по дело Nemec (C-205/05, Recueil, стр. I-10745, точка 41). Цитираните решения се основават на член 58 Регламент № 1408/71. Бих отбелязал, че разпоредбите на член 23, параграф 1 от Регламент № 1408/71 в голяма степен са сходни с тези на член 58, параграф 1.

47 — Вж. по аналогия заключението на генералния адвокат Kokott по дело Nemec (посочено в бележка под линия 46).

социално осигуряване би било нарушено в значителна степен [48]. Освен че подобно твърдение е твърде общо и не е подкрепено с никакви доказателства за риск от сериозно подриване на финансовото равновесие в шведската система за социално осигуряване, според мен съществуването на подобен риск би се установило трудно, тъй като от акта за преюдициално запитване става ясно, че размерът на семейните обезщетения, платими на семейство в такова положение, е ограничен от законоустановен таван и се заплаща само за ограничен период от време.

66. Бих отбелязал, че правителството на Обединеното кралство и Комисията накратко споменават пред Съда възможността като основа за определяне размера на въпросното семейно обезщетение да се използва доходът на съпруга на г-жа Bergström [49]. Според мен, макар че такава възможност не може да се изключи, Съдът следва да не разглежда тази хипотеза, тъй като въпросът не е ясно поставен в акта за преюдициално запитване и при липса на достатъчно информация по него указанията на Съда във връзка с това биха били твърде умозрителни.

67. Предвид гореизложеното съм на мнение, че Споразумението, член 3, параграф 1 и член 72 от Регламент № 1408/71 не изискват доходите, получени в Швейцария, да бъдат приравнени с получени в страната доходи, когато се определя правото на семейно обезщетение под формата на определено въз основа на доходите обезщетение за отглеждане на дете. Като база за сравнение или отправна точка следва да се приемат равнищата на доходите в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция. В изчисляването на размера на семейното обезщетение, равностойно на обезщетението за общо заболяване, националната юрисдикция следва да използва за справка дохода на работник в тази държава членка, упражняващ съпоставима професия, със съизмерим професионален стаж и сходни квалификации.

48 — От акта за преюдициално запитване е ясно, че в главното производство Службата твърди, че изчисляването на обезщетението въз основа на доходите от трудова заетост в друга страна, върху които не са заплащани социалноосигурителни вноски в Швеция, би подривало финансирането на системата за социално осигуряване.

49 — Вж. също точка 37 по-горе относно другите съображения на Комисията по отношение на съпруга на г-жа Bergström.

VII — Заключение

68. Предвид изложеното предлагам на Съда да даде следния отговор на въпросите, поставени от Regeringsrätten (Швеция):

1. Съгласно членове 1 и 8 от Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Конфедерация Швейцария, от друга страна, относно свободното движение на хора, подписано в Люксембург на 21 юни 1999 г. (наричано „Споразумението“), и член 72 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица, на самостоятелно заети лица и на членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен с Регламент (ЕО) № 1386/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2001 година, когато съгласно законодателството на държава членка придобиването на право на семейни обезщетения зависи от завършването на осигурителни периоди или периоди на трудова или самостоятелна трудова заетост, компетентната институция на тази държава членка следва за целта да взема под внимание осигурителния период или периода на трудова или самостоятелна трудова заетост, изцяло прослужен в Швейцария.

2. Споразумението, член 3, параграф 1 и член 72 от Регламент № 1408/71 не изискват доходите, получени в Швейцария, да бъдат приравнени с получени в страната доходи, когато се определя правото на семейно обезщетение под формата на определено въз основа на доходите обезщетение за отглеждане на дете. Като база за сравнение или отправна точка следва да се приемат равнищата на доходите в държавата членка, на която принадлежи компетентната институция. В изчисляването на размера на семейното обезщетение, равностойно на обезщетението за общо заболяване, националната юрисдикция следва да използва за справка дохода на работник в тази държава членка, упражняващ съпоставима професия, със съизмерим професионален стаж и сходни квалификации.